

Rudar

CDS JE NA SVOJI SEJI OBRAVNAVAL

Zaključni račun za leto 1963

Po zveznih predpisih morajo gospodarske organizacije ob zaključku poslovnega leta narediti inventuro celotnega premoženja in sestaviti zaključni račun. Za leto 1963 je bil predložen v razpravo in potrditev CDS in se je obravnaval na zasedanju dne 14. 2. 1964. CDS je obravnaval zaključni račun za rudnik, zaključni račun za Delavski klub in okrepčevalnico ter zaključni račun za Počitniški dom v Fiesi.

Decentralizacija samoupravljanja je v letu 1963 napredovala in se utrdila. V ekonomskih enotah so bile ustanovljene obračunske enote z lastnimi organi upravljanja. Te obračunske enote predstavljajo, glede na svoje mesto v proizvodnji ali pa v uslužnostni dejavnosti ekonomske enote, manjšo gospodarsko celoto, v kateri je možno spremljati količinsko in vrednostno uspehe dela in poslovanja. Po stanju koncem leta je bilo 54 obračunskih enot.

Samoupravni organi so imeli v poslovnem letu 1963 več zasedanj in sej, na katerih je bila obravnavana tekoča poslovna problematika. CDS, ki šteje 70 članov, je zasedal 15-krat. UO pa je imel 24 sej. Obratni delavski sveti, ki štejejo od 15 do

42 članov in odbori obračunskih enot, ki štejejo od 5 do 7 članov, so zasedali povprečno 18-krat. Jama vzhod in zapad ter elektrotrojni obrat po 20-krat, ostale enote pa po 15-krat.

Kolektiv RLV, samoupravni organi družbenopolitične organizacije in strokovne službe so intenzivno nadaljevali z delom in pripravami za dokončno oblikovanje statuta. Na XX. zasedanju dne 25. 12. 1963 je CDS sprejel sklep, da kolektiv na referendumu odloči o potrditvi statuta. Izid referenduma na dan 25. 12. 1963 je lep dokaz, da je naš kolektiv res monolit in politično razgledan.

Osnovni proizvodni plan rudnika je bil za leto 1963 postavljen v višini 2.700.000 ton, kar je za 545.594 ton več kot je zna-

šala proizvodnja v letu 1962. Proizvodnja v letu 1963 je dosežena s 2.886.500 ton tako, da je bil proizvodni načrt za leto 1963 izpolnjen s 106,91%. Glede

Ekonomska enota	Dosežena proizvodnja v tonah	Izvršitev letnega plana v %
Jama vzhod	2.451.580	107,05
Jama zapad	454.920	106,08
Skupaj RLV	2.886.500	106,91
Dnevni povpreček	9.222	

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proslavljanje Dneva žena

Leto je naokrog in spet se je po vsej naši državi s precejšnjim poudarkom proslavljala praznik žena, praznik, ki je po dolgoletni borbi zatiranja in poniževanja žena dobil svoje mesto v novi ureditvi socialistične Jugoslavije.

Nekam daleč se že dozdeva tisti čas, ko je v stari Jugoslaviji naša žena bila poniževalno nizko cenjena, ko je le s težavo dobila zaposlitev in bila tudi za enakovredno delo manj plačana. V spominu se odmika tudi doba, ko je hrabro stopila med borce in se z njimi ramo ob ramo junaško borila, ko je v krvavem metehu izgubljala svoje sinove in ki pod najtežjimi udarci ni klonila. Daleč je vse to, čeprav rane še niso zaceljene.

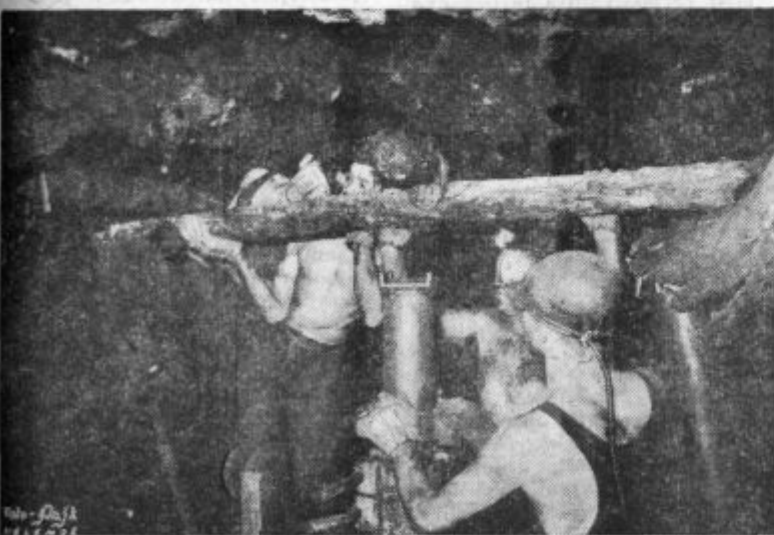
In kakor izginjajo grenki spomini na tista težka leta, postaja položaj žene iz dneva v dan bolj trden, bolj cenjen. Njeno delo v industriji se danes ne razlikuje od dela moških in skorajda ni delovnega mesta, kjer ne bi bila zastopana. Čeprav le stežka, se vendarle otrsata kompleksov manjvrednosti in se skuša postaviti v vrsto z ramo ob ramo, kakor nekoč v borbi. Dolga leta ji je

bila tuja misel, da je njeno mesto tudi v organih upravljanja in v organih oblasti. Njeno delo je tudi tu vztrajno in zagrizeno, saj največkrat žrtvuje svoj prosti čas, da lahko sodeluje v javnem življenju.

8. marec je dan, kot so ostali dnevi v letu. Njegova prazničnost je le v nevsakdanjem razpoloženju, v šopku cvetja, v iskreni čestitki, v vsebini šolske naloge. Njegova karakteristika je v simboličnem pomenu dneva, ki vzbuja v vseh spoštovanje do nesebičnega in prizadevnega dela žena v široki akciji pri ustvarjanju načel socialistične ureditve.

Praznik žena postaja iz leta v leto glasnejša manifestacija delovanja žena. Njeno delo postaja nepogrešljivo. Njene odgovornosti so velike, od nje se pričakuje ogromno. Vloga delavke, upravljalke, gospodinje in matere, je breme, ki ga mnogokrat le z največjimi napori premaga. Skupnost pa skuša pri tem pomagati, pomagati ji moramo vsi.

Sopek cvetja ob njenem prazniku je bilo letos skromno priznanje za njen nesebični trud, za njeno ljubezen do dela, do skupnosti, do družine.

ZAKLJUČNI RACUN ZA LETO 1963

Ta proizvodnja je bila dosežena v 313 delovnih dnevih. Dnevni povpreček proizvodnje se je dvignil od 7.528 ton v letu 1962 na 9.222 ton v letu 1963, ali za 22,50%. Mesečni povpreček pa od 196.367 ton na 240.542 ton ali za 22,49%. Tako močan porast dnevne in mesečne pro-

izvodnje je bil dosežen z nadaljnjim dvigom števila zaposlenih in znatnim povečanjem produktivnosti dela.

Učinki dela doseženi na pripravi, odkopih ter skupni jamski in rudniški, so bili v letu 1963 v primerjavi z letom 1962 naslednji:

	1962	1963	Indeks
Priprave	3.272	6.322	ali 193,21 % na leto 1962
odkop	9.866	10.775	ali 109,21 % na leto 1962
jamski	5.159	5.394	ali 104,35 % na leto 1962
rudniški	3.868	4.144	ali 106,36 % na leto 1962

V letu 1963 je nastopila napram letu 1962 bistveno spremenjena tržna situacija, tako za debele, kakor drobne vrste premoga. To nam tudi najbolj nazorno prikazuje dinamika proizvodnje in prodaje. Podatki kažejo, da je proizvodnja vse do meseca septembra stalno naraščala, da pa je v septembru in oktobru nekoliko nazadovala. V letu 1963 je bila situacija na tržišču bistveno

spremenjena od leta 1962 zaradi dolgotrajne in ostre zime. V I., II., in IV. kvartalu je povpraševanje preseglo vse proizvodne možnosti. V tem času smo morali obratovati v 29 nedeljah, zmanjšali pa smo tudi število dopustov, da bi tako s povečano proizvodnjo krili povečana povpraševanja. Dinamika proizvodnje in prodaje sta se gibali takole:

Trome- sečje	Proizvedena količina v tonah	Prodana količina v tonah	% struk.	Indeks % = 1962 = 100
I.	782.801	780.761	27,4	99,74
II.	705.285	695.994	24,5	98,68
III.	695.500	705.258	24,6	101,40
IV.	702.914	685.805	23,7	97,28
1963	2.886.500	2.856.818	100,0	99,28

Primerjava podatkov proizvodnje in prodaje nam kaže, da sta vsled spremenjenih tržnih pogojev bili vsklajena proizvodnja in prodaja, saj smo s proizvodnjo pokrili kar 99,34% vseh potreb. Prodaja premoga je zajemala tudi proizvodnjo RSC, ker je bilo komercialno poslovanje skupno. Kajti le skupne količine proizvedenega premoga so kolikor toliko lahko pokrivala povečane potrebe. Močno je na povečano proizvodnjo vplivala tudi proizvodnja jame vzhod, ki je svoje kapacitete koristila do maksimuma.

Da proizvodni plan RLV ni bil presežen še v večji meri je vzrok v spremenjenih montan geoloških in slabih hidroloških prilikah jame zapad, ki tudi v letu 1963 ni uspela bistveno povečati proizvodnje. Spremenjene hidrogeološke prilike in še nerešeno vprašanje odvodnjevanja krovnih plasti in raziskovalna dela v jami zapad, niso tudi v letu 1963 dovoljevala normalnega izkoriščenja sicer pri omejenih eksploatacijskih možnostih. Na izvršitev plana proizvodnje je vplivalo tudi pomankanje delovne sile, vsled

česar se je moralo ob spremenjenih tržnih prilikah obratovati tudi ob nedeljah.

Eksploatacija premoga v jami vzhod je preko leta 1963 potekala normalno. Nihanje proizvodnje, ki je nastopilo predvsem v mesecih septembru in oktobru, je posledica pomanjkanja delovne sile, visokega staveža izgubljenih dni zaradi bolezni pri sicer normalnem številu izgubljenih dni zaradi nesreč. Vse to je povzročilo omejeno izkoriščenje letnih dopustov v jamskih obratih. Nadomeščanje izpadle proizvodnje v delavniških, je izvršeno z nedeljskim delom. Neizkoriščanje letnega dopusta jamskih delavcev povzroča hitrejšo izčrpanost istih ter manjšo odpornost proti boleznem. Fluktuacija delovne sile iz rudnika v druge gospodarske veje je bila v letu 1963 večja od prejšnjih let, kar je posledica enakih, oziroma ugodnejših možnosti za doseganje realnih osebnih dohodkov pri neprimerno večji varnosti, manjšem fizičnem naporu in pri delu v bolj zdravih delovnih pogojih. Problem delovne sile se prenaša tudi iz leta 1963 v leto 1964 v še bolj potencilirani obliki. Proizvodne kapacitete jame vzhod so bile maksimalno izkoriščene do možnih kapacitet obstoječe transportne mehanizacije in glavnega izvoza.

K visokemu izkoriščanju proizvodnih kapacitet je v največji meri pripomoglo uvajanje cikličnega dela v odkopnih delovniščinah. Obsežna raziskovalna dela, izvajana na področju severnega krila jame zapad, z globokimi vrtinami iz površine, jamskimi globinskimi vrtinami proti talnini in krovlini ter jamskimi progami, so bila izvajana v letu 1963 s ciljem, da se ugotovijo lege vodonosnih peščenih slojev nad premogovnim slojem in obsežnosti področij, katere je potrebno odvodnjavati pred odkopavanjem premoga pri pretanki debelini izolacijskih vodo nepropustnih plasteh. Tako je bilo za ta dela v letu 1963 izvršanih in opravljenih:

— 5 kom. vodnjakov v skupni dolžini 2016 m;

— 5 kom. opazovalnih piezometričnih vrtin za krovniške vodonosne sloje v skupni dolžini 1919,0 m;

— 8 kom. opazovalnih talninskih piezometrov v skupni dolžini 997,1 m;

— 5 kom. ostalih vrtin za ugotavljanje strukture kvalitete in slično v skupni dolžini 1844,35 m;

— 3 kom. jamskih globinskih vrtin v skupni dolžini 154,0 m;

— izdelano je 2070 m raziskovalnih jamskih prog v zvezi z odvodnjevalnimi in osuševalnimi deli.

Radi povečanih vodnih dotokov v jamske prostore jame zapad, kot posledica odvodnjevalnih del, se je moralo pristopiti k izgradnji črpališča na K — 62 za raziskovalne namene v skupni vrednosti din 444.058.159. Od tega se je v letu 1963 izvršilo za din 115.346.684 del. Značaj v letu 1963 izvajanih raziskovalnih del je študijsko preizkusni. Rezultati raziskovalnih del v letu 1963 bodo služili za določanje tehnoloških postopkov za osuševanje krovniških vodonosnih peskov v velikih globinah ter za izdelavo dokončnih projektov za osuševalna dela tako na področju severno-zapadnega dela jame zapad, kakor tudi za osuševanje krovline na področju perspektivnega jamskega polja v Šoštanj. Obsežnost raziskovalnih in osuševalnih del se bo v letu 1964 nadaljevala, za kar bo moral rudnik sproti odvajati potrebna sredstva. Nujnost izvajanja teh raziskovalnih del in v takem obsegu, izhaja iz naloge obdržavanja in povečanja proizvodnih kapacitet rudnika v zvezi z njegovim perspektivnim planom v obdobju 1964—1970, v katerem se proizvodne kapacitete jame vzhod. Jama zapad mora v tem času prevzeti celotne proizvodne kapacitete.

Jama zapad se razvija v večjih globinah, zaradi česar nastopajo večji stroški za vzdrževanje jamskih objektov.

Celokupna raziskovalna dela, katera je rudnik v letu 1963 izvajal so znašala din 685.351.379 medtem ko so vkalkulirani stroški rudarskih raziskav zna-

šali din 740.000.000 ter bo ostane uporabljen skupno s plansko kvoto za leto 1964 za nadaljevanje tovrstnih raziskav. Da bi se doseglo večjo varnost pri pridobivanju premoga na čelih, pri zmanjšanem fizičnem naporu delavcev in istočasni ekonomsko ugodnejši rezultatih, se je v letu 1963 pristopilo k izvajanju poizkusov pridobivanja premoga na širokih čelih s popolno kompleksno mehanizacijo t. j. strojno pridobivanje premoga s hidravličnim ščitnim podporjem. Oprema za ta poizkus je bila nabavljena iz SSSR v vrednosti din 444.778.784. Tekom poizkusnega obratovanja v jami zapad in vzhod, se je prišlo do zaključka, da je potrebno za pridobivanje premoga v naših pogojih imeti močnejši stroj, dočim hidravlično ščitno podporje funkcionalno popolnoma odgovarja.

V letu 1963 se je nadaljevalo z izčrpanjem vodne akumulacije v ugrezninah nad vzhodnim poljem jame z namenom, da se zaščitijo jamski prostori pred možnostjo vdora akumulirane vode v ugrezninah v jamo. Radi tega je bilo iz ugreznin izčrpanih 4.050.000 m³ vode. Poleg tega so bila izvršena obsežna zemeljska dela na severnih rušnih področjih jamskega polja z namenom, da se zavarujejo pretoki površinskih vod preko rušnega ozemlja mimo akumulacij. V ta namen je bilo izvršenih zemeljskih del za 1.100.000 m³. Vrednost celotno opravljenih del je znašala din 111.203.946.

Intenzivno odkopavanje premoga v obeh jamskih poljih pri obstoječi odkopni metodi z zaraševanjem krovline je povzročilo obsežno devastacijo. Uničene ali poškodovane površine obsegajo gozdne površine, deloma slabo naseljene obdelovalne površine in komunikacijske zveze — t. j. republiško cesto Velenje — Šoštanj z občestnimi objekti. Pri podjetju Gorenje, adaptirani objekti za tovarniške namene bodo morali biti zamenjani z novimi, ker obstoječi objekti pridejo v poštev pri izvajanju programa likvidacije varnostnih stebrov v vzhodnem področju jame. Za pokritje rudarske škode je bilo v letu 1963 porabljenih 252.361.277 din, vkalkulirano pa je bilo din 250.000.000 na podlagi družbenega plana. Ostanek bo z letošnjimi sredstvi, ki so tudi predvidena za tovrstne stroške, črpan v letu 1964.

Sortimentni sestav se je v letu 1963 ponovno poslabšal pri debelih vrstah premoga, predvsem v korist drobnih sortimentov premoga. Vsa zadnja leta beležimo tudi konstantno naraščanje ksilita, ki pa je v letu 1963 odpadel. Odpadel je tudi izplen sortimana kosovca in kock. Močno se je zaradi opadanja teh večal sortiment zdroba.

Vzroki za opadanje debelih vrst v korist drobnih sortimentov leže predvsem v tem, da so se debeli sortimenti odprem-

Kaj pa preskrba s kruhom?

Ni dovolj samo kritizirati, da v Velenju ni dovolj in da je premalo vrst kruha in peciva, treba je tudi vedeti za razloge, zakaj je temu tako.

Res je, če bomo hoteli rešiti ta problem, je nujna gradnja nove sodobne pekarnice, ki bo tudi perspektivno kos potrebam tukajšnjega prebivalstva. Gradnja nove sodobne pekarnice moramo postaviti v prvi plan bodočih gradenj v Velenju. Sedanja pekarna niti najmanj ne služi že sedanjim potrebam prebivalstva po količini in vrstah proizvodov, še manj pa splošnim sanitarnim predpisom.

Pred dnevi so si člani komisije za družbeno prehrano pri hotelu Paka ogledali pekarnico. Po pregledu so zaprosili

upravnika pekarnice, za prepis poročila o stanju pekarnice, katero je bilo dostavljeno v mesecu januarju 1964 svetu za blagovni promet občinske skupščine Velenje. To poročilo v celoti objavljamo in s tem seznanjamo potrošnike, predvsem pa predstavnike Obč. skupščine, ki so prvi dolžni ta problem v sodelovanju še z ostalimi forumi v Velenju in občini čimprej spraviti z mrtve točke.

Gradnja nove pekarnice v Velenju je nujna. Peči imamo dve v Velenju in dve v Sošanju, njihova kapaciteta pa je občutno premajhna.

Vse peči na področju Velenja so popolnoma dotrajane, (Nadaljevanje na 4. strani)

ljali preko deponije. Po drugi strani pa je bilo zaradi nastale elektroenergetske situacije, ko so morale v povečanem obsegu obratovati termoelektrarne, debele sortimente tudi dodatno drobiti. Vsi ti ukrepi pa so seveda imeli svoj odraz na finančno stanje, saj kalorija drobnih vrst premoga ni bila v prodajni ceni bistveno povečana v primerjavi z letom 1962, čeravno rudnik dosega v debelih sortimentih večjo ceno po kaloriji, kakor pri drobnih.

V letu 1963 se je med letom deponiralo tudi večje količine debelih in drobnih vrst premoga zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Iz tega sledi, da je bilo to predvsem kratkotrajno deponiranje. Deponiranje in nakladanje s pomočjo buldožerjev ima poleg osušitve za posledico tudi močno drobljenje debelih vrst premoga. Deponiranje ima za poslovanje rudnika neugodne posledice v nizu finančnega rezultata, saj se nam za vsako deponirano tono debelih vrst premoga dvignejo poslovni stroški za 677,67 din/ton, pri drobnih sortimentih pa za 607,95 din/ton. Po drugi strani pa deponiranje premoga vpliva tudi na korišćenje proizvodnih kapacitet.

Da bi se neugodne posledice deponiranja premoga po eni strani znižale na najnižji mogoči nivo, bo potrebno podvzeti niz mer s strani družbeno upravnih organov, da se vskladiti proizvodnja in potrošnja — večji ali še povečani regresi v letnih mesecih, obratni krediti za zaloge premoga pri grosistih, pa tudi bolj konstantno in dolgoročneje dogovarjanje pri veleodjemalcih in ne nazadnje bolj enakomerni odjem.

V pogledu doseganja sortimentov bo potrebno le-te čim bolj vskladiti s potrebami tržišča.

V letu 1963 je bilo na rudniku zaposlenih 3.259 delavcev

in uslužbencev. Po kategorijah zaposlenih je bilo 2.937 delavcev in 322 uslužbencev. V neposredni proizvodnji je bilo povprečno zaposlenih 1935 delavcev, torej za 131 delavcev več kot v letu 1962. Nameščencev je bilo v letu 1963 zaposlenih 322, torej za 1 manj kot v letu 1962. Skupni procent nameščencev v odnosu na vse zaposlene znaša 9,88%. Struktura zaposlenih nam torej kaže, da se je povečalo predvsem število delavcev v neposredni proizvodnji, medtem ko se število nameščencev ni povečalo. Povečano število delavcev je tudi v končni fazi imelo ugoden odraz na povečanju proizvodnje za podjetje kot celoto.

Pregled o delovni sili je sledeč:

Struktura zaposlenih	1962	1963	Index 1962 je 100
Delavcev	2.647	2.937	110,9
Uslužbencev	325	322	99,6
Skupaj	2.970	3.259	109,6

Izostanki delovne sile v pogledu A in B nezgod, bolniških do 30 dni, plačanih in neplačanih dopustov ter neopravičenih izostankov in fluktuacije delovne sile je razvidno iz naslednje tabele:

Izostanki	Število izostankov v dnevih	% na izvršene dneve	Index 1962 je 100
Bolezni in nezgode	68.835	6,30	80,25
Od tega:			
— bolezni	52.549	4,80	88,72
— nezgode A	14.097	1,30	79,75
— nezgode B	2.189	0,20	24,70
Plačani dopusti	64.072	5,86	95,44
Neplačani dopusti	1.474	0,13	25,65
Neopravičeni izostanki	1.517	0,13	144,45
Skupaj	135.698	12,42	84,90

Iz tabele je razvidno, da so se bolezni in nezgode močno znižale, viden pa je tudi padec A nezgod. V izostankih pa nastopajo predvsem neopravičeni izostanki, ki so se v letu 1963 dvignili od 0,09% na 0,13% ali za 44,45% v primerjavi s preteklim letom. V celoti bo potrebno stanje proti neopravičenim izostankom zaostri. Vsled izpremenjene tržne situacije tudi vsi plačani dopusti niso bili izkoriščeni. Tako beležimo pri plačanih dopustih padec od 6,14% na 5,86% v letu 1963. Enako tendenco padanja opazimo tudi pri neplačanih dopustih, saj so se ti znižali od 0,55% na 0,13% od skupno izvršenih dni v letu 1963, v primerjavi s preteklim letom. Nezgode so se v letu 1963 napram letu 1962 znižale. Tako smo v letu 1963 imeli 743 nesreč pri delu, odnosno 20,05 na 100 zaposlenih. Nesreče so po svojem značaju bile enake kot v letu 1962. Največ se je v letu 1963 ponesrečilo kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev.

V letu 1963 je rudnik sprejel skupaj 1232 delavcev in uslužbencev. Iz rudnika pa je odšlo 821 delavcev in uslužbencev. Fluktuiralo je največ mladih ljudi med 20 — 29 letom starosti in to predvsem samcev. Glede na zaposlitev pa največ onih, ki imajo delovni staž do 6 mesecev zaposlenosti.

Za službo higiensko tehnične varnosti smo v preteklem letu vložili v sredstva osebne zaščite delavcev 56.598,235 din. V letu 1963 so poleg centralne komisije obstajale tudi obratne HTV komisije pri vseh ekonomskih enotah. S tehničnim kadrom rudnika so se temeljito analizirale nezgode in problematika varnosti pri delu. Na osnovi teh razprav so bili sprejeti ustrezni ukrepi, ki so prispevali k znižanju A nezgod na rudniku.

Poraba materiala primerjana z normativi porabe v letu 1962/63 je naslednja:

Material	Normativ na tona		
	1962	1963	Index 1962 je 100
jamski les (m ³ /000 ton)	5,90	5,35	90,68
razstrelivo (kg/tono)	0,261	0,248	95,02
vžigalniki (kg/ton)	0,42	0,40	95,24
elek. energ. (kwh)	6,62	6,85	103,17

Kakor je iz tabele porabe osnovnega materiala razvidno, se je poraba jamskega lesa v letu 1963 ponovno znižala od 5,90 m³/000 ton na 5,35 m³/000 ton ali za 9,32%, kar je predvsem pripisati povečani uporabi jeklenega in hidravličnega oporja. Poraba razstreliva se je v letu 1963 znižala za 4,98%, isto tako tudi poraba vžigalnikov v primerjavi z normativi porabe v preteklem letu. Poraba električne energije, se je v letu 1963 povečala za 3,17% v

primerjavi z letom 1962. Povečanje porabe je pripisati nadaljnji uvedbi mehanizacije. Na splošno ni bilo večjih kritičnih normativov v preskrbi z osnovnim materialom. Iz navedenega prikaza lahko zaključimo, da so se normativi potrošnje osnovnega materiala v letu 1963 znižali in bi tako znižani normativi morali dati odraz tudi na znižanje polne lastne cene proizvodnje premoga. Porast cen osnovnemu reprodukcijskemu materialu je namreč vsa prizadevanja kolektiva za znižanje normativov osnovnega materiala pretil v povečanje cen reprodukcijskega materiala, tako da so se stroški polne lastne cene povečali namesto da bi se znižali kot so to pokazali normativi. Porast cen reprodukcijskega materiala tako ni mogoče več uspešno varirati s stalnimi zniževanji normativov potrošnje materiala in imajo povečane cene vkljub nižjim normativom odraz na zvišanje polne lastne cene rudnika.

Glavna značilnost prodaje lignita je bilo povečanje potreb vseh skupin odjemalcev, posebno pa industrijskih podjetij. Zaradi izredno ostre zime, ki je sledila zaporednim milim zimam lahko ugotovimo, da se potrošniki niso več oskrbovali s primernimi zalogami, zato je v nekaterih industrijskih podjetjih pretila omejitev ali celo ustavev obratovanja. Kljub dejstvu, da nismo omejevali zahtev trgovske mreže pri zaključevanju pogodb ter je bila količina zaključov nad 20% višja od preteklega leta, dobave niso zadoščale za kritje povečanih zahtev. Dodatne količine so bile potrebne tudi za železnico in osiale odjemalce.

Industrijska podjetja so že koncem preteklega leta izčrpala obvezne zaloge po obstoječih predpisih, zaradi zgodnjega nastopa zime. V prvih dveh mesecih je zaradi ostrega mraza bila poraba v industriji višja od planirane in obstoječih zaključkov. Zato je nastopilo kritično razdobje, v katerem pa je rudnik z visoko proizvodnjo in pravočasnimi intervencijami reševal situacijo predvsem pri vseh TE, kakor tudi pri ostalih večjih in manjših podjetjih. V času, ko so nekateri rjavi premogovniki obratovali v omejenem obsegu, smo vršili dobave tudi priložnostnim interesentom. V primerjavi s preteklim letom, so se povečale dobave za industrijo skupno za 336.035 ton ali za ca. 20%. Železnica je imela težave pri oskrbi z rjavim premogom, zato smo koncem januarja intervenirali z izrednimi dobavami in v I. tromesečju preseglji dobave za 45,9%, nižja pa je bila odprema v poletnem času. (Nadaljevanje v nasled. števil.)

Želimo zadovoljstvo!

Na pobudo vodstva Rudnika lignita Velenje je bila konec februarja imenovana posebna komisija za družbeno prehrano v samopostrežni restavraciji hotela »Pakas«. Ta komisija ima nalogo sodelovati z vodstvom družbene prehrane, spremljati pripravo obrokov in s temi skupnimi napori zagotoviti našim delovnim ljudem zdravo, kalorično in vsebinsko pestro prehrano.

Že na prvem posvetovanju te komisije je bil poleg drugih sklepov sprejet tudi sklep, da se uvede dežurna služba s strani članov te komisije. Dežurni imajo nalogo, voditi vsestransko kontrolo pri pripravi in razdeljevanju obrokov.

Poglejmo kakšne so naloge te komisije:

Komisija je sklenila, da bo v bodoče skušala preprečiti pojav, ki je bil poprej precej pogost. Kateri pojav je to bil?

— Kadar je bilo kosilo posebno dobro, so abonenti dajali bloke ljudem, ki blokov niso imeli — torej neabonentom. Tako je morda bil marsikateri abonent prikrajšan, kajti hrane je včasih zmanjkalo.

— Nekateri abonenti so zahtevali dodatni obrok, t. j. repete. Toda tega niso zahtevali zase, ampak zato, da so ga dali svojemu tovarišu, ki bloka ni imel. Tako so se lahko ti »črni abonenti« v samopostrežni restavraciji nahranili na račun drugih, (to je abonentov), saj to je jasno, da je to hrano nekdo moral plačati.

Prav zato si je komisija zastavila nalogo, preprečiti ta pojav. Iz te naloge pa nujno sledijo naslednji ukrepi:

— samopostrežba mora imeti točen pregled nad tem, koliko abonentov se bo pri posameznem obroku hranilo;

— zaradi tega morajo abonenti odjaviti posamezne obroke, če jih ne bodo koristili;

— ukinjaen mora biti vsak dodatek;

— zato pa se mora zagarantirati vsakemu dovolj močna (kalorična in vitaminsko bogata) vrednost rednega obroka.

Če povzamemo zgorajnje ukrepe vidimo, da je to prav in potrebno. Zakaj?

Če bodo abonenti bloke odjavljali, bo lahko kuhinja pripravila točno toliko obrokov, kolikor je število abonentov. S tem je pa že preprečeno ostanje hrane pri posameznem obroku, kar se je poprej večkrat dogajalo. Kakšen dan tudi po sto abonentov ni koristilo obroka! Kam sedaj s hrano? Možna sta dva izhoda:

— ali hrano vreči med odpadke (tudi po pet veder riža je šlo med odpadke, a kaj mislite, kdo to plača?!);

— ali pa jo ponovno ponuditi abonentom pri naslednjem obroku.

Ni treba posebej govoriti o

tem, da ti dve rešitvi nikakor nista opravičljivi. Prava je le ena rešitev: kdor ne pride jesti, naj pravočasno odjavi obrok. S tem se lahko pripravi pravo število obrokov, hrane ne bo treba metati v odpadke in ne servirati pri naslednjem obroku. Tako bo avtomatično odpadla nejevolja nad enolično hrano, saj bo na pr. za večerjo lahko nekaj drugega, kot je bilo za kosilo itd.

Z ukrepom odjavljanja obrokov skušamo doseči preprečitev enolične hrane in škode, ki bi jo povzročili z odmetavanjem hrane.

Kaj pa škoda, ki jo povzročijo »črni abonenti« (ki nimajo blokov)?

Tudi to predstavlja škodo predvsem za abonente same, prav tako pa tudi za poslovanje samopostrežne restavracije. To lahko preprečimo samo na ta način, da ukinemo dodatne obroke (»repete«). Da pa ne bi bili redni abonenti s tem prikrajšani pri količini hrane, jim je treba zagotoviti zadostno količino z rednim obrokom. Prav zato pa se je sestavila komisija, v kateri so tudi strokovnjaki za prehrano in higieno prehrane. Naloga te komisije je, da skrbi za pravilen kakovostni in količinski sestav hrane. Če za to skrbi strokovnjaki, ki vedo koliko hrane je potrebno delavcem, ki opravljajo težko fizično delo, smo lahko prepričani, da so posamezni obroki v skladu z energijskimi potrebami delavcev — abonentov. Če torej nekateri trdijo, da se ne najedo do sitega, je to zato, ker se ne hranijo s tremi obroki na dan in še z malico pri Rudniku lignita Velenje, ampak se hočejo preživljati samo z rudniško malico in kosilom (torej za 9.000 dinarjev na mesec, kolikor stane kosilo in malica) ali pa morda samo z malico, kosilom in večerjo. Jasno je, da se tak človek pri kosilu ne bo najedel, čeprav je kosilo po vseh normah zadostno. Je pa tudi jasno, da ni naloga družbene prehrane preskrbeti ljudem en obrok, ki naj bi zadostoval za ves dan, a bi plačevali zanj toliko/kot za navaden obrok. Količina hrane pri posameznih obrokih je zadostna tudi za težke fizične delavce, ni pa en obrok dovolj za ves dan in tudi ne more biti, kar je tudi jasno.

Zdi se nam umestno vprašanje: Ali misliš spoštovani bralce, da so res vse pritožbe glede slabe, nezadostne, neokusne prehrane itd. umestne? Presodi sam in povej!

Kaj se ni situacija že precej izboljšala? Ali niso abonenti poprej dobivali kruha na »liniji«, sedaj pa ga dobe v košaricah na mizi? Opaziti je, da se sedaj porabi le kruh, ki ga abonenti pojedjo, a da se ga uniči znatno manj, kot se ga je prej, ko so abonenti jemali po štiri kose in več in so ga potem puščali na mizi, na krožnikih itd. Morda je bilo abonentu včasih, ko je bil posebno lačen, nerodno vzeti več kosov kruha? Vidiš, sedaj mu ni treba biti nerodno, zakaj, jemlje si ga sproti, kolikor mu je potrebno (in tudi puščati mu ga ni treba).

Spoštovani bralce, nanizali smo ti par misli. Upamo, da si jih pazljivo prebral. Če si jih prebral pazljivo, si gotovo spoznal, da je marsikakšna pritožba, ki jo slišiš, neutemeljena.

Le poglej: Če bi bile pritožbe, o katerih si gotovo slišal, utemeljene in izrečene res z željo, da se kaj izboljša, bi jih posamezniki na dostojen način povedali članom komisije. Naloga komisije je namreč, tudi ta, da zbira pritožbe in predloge abonentov. Na podlagi teh predlogov, pritožb in želja, potem skuša komisija pomanjkljivosti odpraviti in izboljšati pogoje prehranjevanja naših abonentov, kolikor se največ da.

Ali se je to že kdaj zgodilo? Ali je kdaj prišel od abonentov kdo pred člana komisije in mu na dostojen način predlagal: »Poslušaj tovariš!

Ti si član komisije za družbeno prehrano! Ali bi se lahko uredilo to, to in to, na tak in na tak način? Nikoli še ni noben prišel in se na vljuden način pritožil: »Poglej, ti si član komisije! Ali se ti ne zdi, da to in to ni prav, ja da bi se to dalo izboljšati? Vsi abonenti želimo, da bi se to in to izboljšalo«.

Ali ne bi bil to povsem drugačen in učinkovitejši način, kot pa so pogosti incidenti posameznikov.

Za premisliti je, če niso tisti, ki se stalno pritožujejo, le take vrste ljudje, ki bi se pritoževali pod vsakimi pogoji. Morda so to le osebne »kaprice«. Škoda pa je, da prav taki ljudje, ki s svojimi pritožbami in incidenti, ki jih na nedostojen način povzročajo, dajo naši samopostrežni restavraciji ton, ki nikakor ni vreden slovesa, ki ga imata v svetu Velenje in velenjski rudar. Škoda je, da nastajajo take anekdote, kot je tale:

A: »Koliko se jih je včeraj pritoževalo?«

B: »Raje vprašaj, koliko je bilo poškodovanih, koliko je bilo razbitih krožnikov in koliko porcij je bilo zmetanih na tla in koliko krompirja je dobila blagajničarka v glavo.«

Res škoda, da takole upravljamo svoj ugled po krivdi pešice nevzgojenih ljudi, ki se ne znajo vesti, kot se spodobi odraslemu — kulturnemu človeku.

Volk

KAJ PA PRESKRBA S KRUHOM?

(Nadaljevanje s 3. strani)

saj so stare že preko 50 let. Nobena od pekarn nima ustreznih delavnic, skladišč in hladilnic. Prav tako nima nobena pekarna sanitarnih in garderobnih prostorov, ki bi ustrezali predpisom. Moko morajo dnevno nositi preko odprtega dvorišča v delavnico in prav tako je treba tudi izdelke nositi v prodajalno preko dvorišča. Kapaciteta vseh peči na 8 ur je 1.840 kg kruha.

Pekarne delajo v treh izmenah in je dnevna nevarnost, da katera odpove. Dnevna potreba znaša 7.000 kg kilskega kruha, ovirano pa je delo pri uvedbi različnega sortimenta, ki ga potrošniki zahtevajo kot je ržen, mlečni in koruzni kruh v raznih težah (četrt kilograma, pol kilograma).

Potreba po drobnem pecivu je 10.000 kom. dnevno (žemlje, štruklji, preste, potice itd.), izdelati pa je s težavo možno samo 6.000 kom. Sedaj dnevno spečemo preko 5.500 kg kruha, pri čemer pa trpi kvaliteta in sortiment. Manjkajoče količine vozimo iz pekarn Dobrna, kar pa je zelo veliko finančno breme za podjetje.

Potrebe vsak dan naraščajo. Tudi manjši kmetje kupujejo kruh in ne moko. V kolikor se bo število zaposlenih pove-

čalo, kar je planirano, bo problem še hujši.

V Uradnem listu SFRJ št. 21/63 je izšel Pravilnik, katerega določila so taka, da obstoječe pekarnice v celoti ne ustrezajo.

Priprave za gradnjo nove pekarnice so izvršene. Pogodba za investicijski program je podpisana, lokacija že izbrana.

Nujno je, da občinska skupščina zagotovi potrebna kreditna sredstva ca. 350.000.000 din.

Problem preskrbe s kruhom je zelo pereč ter je podjetje stalno v skrbeh in težavah, kako vsaj približno zadostiti potrebam potrošnikov. Zaradi forsirane peke, saj vse peči delajo v treh izmenah, kvaliteta in izbira izdelkov ni taka, da bi bili potrošniki zadovoljni, saj so pogosto pripombe, ki jih pa podjetje ne more upoštevati. Nov pravilnik postavlja glede kvalitete take zahteve, da v bodoče ne bo zadostnih količin, v kolikor bomo prisiljeni peči in ohlajevati kruh, kot je določeno.

O resnem stanju pekarn obveščamo Svet za blagovni promet. Podjetje ne more več samo nositi odgovornosti za preskrbo s kruhom in je prisiljeno, da zahteva razpravo in ustrezno rešitev tega problema.

Voznikom motornih vozil

Ce pomislimo, da so pogoji vožnje v zimskem času mnogo slabši kot v letnem času, lahko ugotovimo, da so najkritičnejši momenti za nami in da prav v teh mesecih ne beležimo na območju naše občine večjih prometnih nezgod. Iz tega izhaja, da smo se prilagodili ustreznim ukrepom in priporočilom pristojnih organov, katerih skrb je zagotoviti čim varnejši promet.

Vedeti pa moramo, da tudi v pomladanskih mesecih ni vožnja povsem varna. V teh mesecih kaj rada nastaja gosta megla in spolzka cesta, gostejši promet in druge okoliščine, ki večkrat posredno povzročijo prometne nesreče, če jih ne upoštevamo. Zato bi bilo prav, da ne podcenjujemo na videz nedolžnih vremenskih razmer in ne precenjujemo svojega vozniškega znanja. Posebno moramo biti oprezní pri prehitovanju, pospeševanju hitrosti in zaviranju. Sicer pa je priporočljivo, da vozimo tako, da čim manj uporabljamo zavore. Ena osnovnih nalog naj bo, da redno nadzorujemo tehnično stanje vozila, predvsem zavore

in električni sistem. Nujno potrebno je, da signalne luči prižgemo takoj, ko se zmanjša vidljivost. To storimo tudi podnevi v megli, dežju ali če sneži. Pri nočnih vožnjah pravočasno ugasnemo dolge luči, da ne zaslepimo nasproti vozečih voznikov.

Dobri voznik ne vozi počasi, pa tudi ne divja!

Skušajmo prilagoditi hitrost vožnje lastnim sposobnostim in drugim okoliščinam, ki jih moramo upoštevati za varno vožnjo! Ko sedimo za volanom ne mislimo na stvari, ki bi odvrčale našo pozornost. Če smo slabo razpoloženi, ne izražajmo tega z nevljudno vožnjo. Če se nam mudi, ne izsiljujmo prednosti in ne prehitvajmo, kjer je to prepovedano in nevarno!

Preizkušajmo svoje vozilo, da bomo natančno poznali njegove zmogljivosti!

Trudimo se, da postanemo dobri vozniki in vzgled ostalim!

Komisija za varnost prometa pri Obč. skupščini Velenje

TAKO PA NE

RADICEVIĆ Vladimir, doma iz Kaona, se je zaposlil na gradbenem obratu rudnika 29. 10. 1965. Kmalu nato se ga je na njegovo željo in posredovanje jamskega obrata vzhod premestilo v jamo. Že pred to premestitvijo je izrazil željo postati dober rudar. Obljubil je, da se bo na vseh poljih dela po svojih močeh trudil in da bo vzoren član rudniškega kolektiva.

Ta njegova obljuba pa je ostala res samo obljuba.

Že kmalu po premestitvi v jamo je pripeljal svojo ženo in otroka v sobo, kjer stanuje in

kjer je bilo dodeljeno samsko stanovanje še nekemu drugemu delavcu. Kljub opozorilu, da so to samska stanovanja in da se morata žena in otrok izseliti, opozorila ni upošteval. Hotel je ostati koristnik te samske sobe, a svojega sostanovalca je enostavno izselil iz te sobe. Istega dne ali naslednji dan je prišel močno vinjen v kadrovsko-socialni oddelek rudnika. Bil je v bolniškem staležu — levo nogo je imel v mavcu. Z rokami se je tolkel po nogi in glasno vpil, da se ne izseli, da ga nihče ne bo zafekaval, da bo... (ostalo raje ne

napišemo, ker so bile njegove besede preveč prostaške in nekulturne).

Ni pa samo to! Delavcu — sotovarišu Mlinarič Juriju je ukradel denarnico z 40.000 dinarji. Organi LM so našli v njegovem hlačnem žepu samo še izplačilno kuverto in ostanek 15.000 dinarjev gotovine.

Kadrovska komisija mu je odpovedala delovno razmerje, ker smatra, da ne spada v tak kolektiv kot je naš, ki vsled svojega zavestnega dela, samoupravljanja, reda in discipline uživa ugled izven meja naše domovine.

V SKUPNEM DELU BODO USPEHI

Težko je delo učiteljev oziroma učiteljic. Če je kakšen poklic težaven, potem to pripisemo pedagogom. V resnici pa je to delo obenem tudi najplemenitejše. Če pomislimo kakšen je otrok, ko ga prvič peljemo v šolo. Kako neobgljeno je njegovo znanje. Ko pa izstopi iz šole, nam je večkrat ob njegovem znanju lahko neprijetno, ker nas v znanju prekaša. Vso to učenost pa ustvarijo ljudje, ki se zavedajo svojega poslanstva, ki prevzemajo nase vso odgovornost svojega poklica. Zavedajo se, da niso odgovorni za svoje delo samo družbi ampak tudi zgodovini.

Danes, ko se vrta tempo razvoja s tako bržino, se velikokrat znajdemo v težkem položaju. V velikih primerih nismo dorasli hitremu razvoju. Primanjkuje nam znanja. Nekatere zgradijo najmodernejšo tovarno. Ko pa tovarna prične z obratovanjem se nenadoma pojavi problem kadrov. Tovarne preživlja krizo, ker ljudje še niso dorasli in niso kos moderni proizvodnji. To ljudi, ki obvladajo tehniko strojev. Prav takšne ljudi pa zahtevajo odgovorna delovna mesta v gospodarskem in političnem življenju. Človek je tisti, ki ni vedno dorastel tej veliki preobrazbi. Če pomislimo, da se razvoj odvija z vedno hitrejšim tempom, se lahko zamislimo, kako visoko znanje bodo potrebovali otroci, kateri danes obiskujejo prve razrede osnovne šole. Prav zato je tudi staršem teh otrok namenjena šola za starše.

Starši se velikokrat znajdemo pri vzgoji otrok v težkem položaju. Pri napakah, ki jih delajo otroci ne vemo, kako ukrepati. Da bi jih usmerili v pravo smer. Zlasti smo tu prizadeti starši, ki smo doraščali med drugo svetovno vojno, ker smo poleg slabe šolske izobrazbe preživljali strahote v katerih sta se odvijala groza in smrt. Razumljivo je, da je takšna vzgoja tudi psihično delovala na nas. Zato še tembolj

pozdravljamo napore pedagoških delavcev in delavk, kateri so bili pripravljani (še tisto malo prostega časa, ki ga imajo) žrtvovati, ter nam posredovati svoje izkušnje. Petdeset udeležencev šole za starše je dokaz, da se tudi starši zavedajo svojega vzgojnega poslanstva.

V Velenju se vsak dan zgodi nekaj novega. Po osvoboditvi so se vsakoletne investicije odražale v milijonih. Pozneje so preraščale v milijarde, a danos se vzpenjajo na desetine milijard. Vsa ta ogromna vlaganja ne morejo roditi zaželenih uspehov, če ne bo ljudi, ki bodo sposobni nadaljevati, vsak dan bolj zapletenih gospodarskih, političnih, mehaničnih, avtomatskih in kemičnih procesov. Zakaj bi uvažali iz drugih krajev znanstvenike oziroma strokovnjake, ko pa je pri nas toliko mladine, da je problem šolskih prostorov vedno pereč. Gradnja višjih šol kot je gimnazija, mora postati pri nas faktor o katerem bomo morali čimprej razpravljati. Kadar bomo dajali sredstva za razvoj šolstva se nam ne bodo smele tresti roke. Otroci pripada staršem dokler je od njih odvisen, ko pa se osamosvoji postane član družbe, zato je dolžnost družbe, da pomaga pri njegovi vzgoji oziroma šolanju.

Sola za starše, ki se trenutno uvaja, je lahko v veliko pomoč tako staršem, otrokom, kot učiteljskemu kadru, vendar pa s tem še ne bo vse rešeno. Treba bo misliti še na izvenšolsko vzgojo. Tu mislim na atletiko, folkloro, balete, pevska društva in razna klubska in športna dela. Vse to naj bi otroci delali po svojem zanimanju pod skrbnim vodstvom. Tako bi se otroci izognili raznim slabostim, kjer se naučijo raznih huliganških razvad.

Prav tako bo treba v bodoče več pažnje polagati otrokom v predšolski vzgoji. Pri nas obstaja otroški vrtec in otroci se tam marsikaj lepega naučijo. Vendar pa matere, ki hodijo v službo, ne morejo računati na varstvo med delovnim časom. Ravno tako podjetja, kjer zaposlujejo v glavnem žensko delovno silo, ne pokažejo v to smer nikakega zanimanja. Seveda če je mati v skrbeh za otroka njena storilnost ne more doseči takega rezultata, kot bi sicer.

Torej obveznost staršev, in vseh, ki se ukvarjajo z vzgojo, je veliko večja, kot je bila nekoč. Prav bi bilo, da bi se tega zavedali v prvi vrsti vsi starši, oziroma vsi tisti, ki so zato neposredno ali posredno odgovorni.

Alojz Sevšek

Rudar 5

Otroci, zelenice in cvetje

Nismo še čutili diha pomladi. Dnevi so zaviti v sivo meglo. Strupeni mraz še vedno stiska ljudi za peči. Iz velikanske, skoraj brezoblične gmote, zdrsne kristalno formiran zimski cvet. Sredi marca smo in ljudje si tako zelo želijo sprememb. Želijo si nasmejanega sonca, želijo si sinje vedrine neba in mehke božajoče toplote. Takrat se bo iz njihovih src izselilo pusto zimsko dolgočasje. Ob znanilcih pomladi se bo nasmejalo njihovo srce in od prešernosti vriskalo.

Tam ob potoku bodo ozelenele vrbe. Ze vonjam njihovo čudovito, razdajajoče se zelenje in vidim, kako skozi droban zeleni grm pogleduje sonce s tisoč zlatimi božajočimi rokami.

Da, to so sanje jutrišnjega dne. Danes pa je še vedno siva megla, kj kakor gost, neprodiren plašč, ovija vse in duši njegovo rast. No, in vendar v teh dneh na nekaj le nismo pozabili.

8. marec — dan mater, dan žena!

V pionirskih hišnih svetih mladega rudarskega mesta so živahno kramljali. Tonček in Pepček, Marjetka in Špelea so se sestajali. Nikoli še niso bili njihovi sestanki tako skrivnostni.

Minilo je že pol dneva na dan žena. Pionirski hišni svet je natanko opoldne razobesil skromno vabilo na skupno praznovanje. Dva odposlanca pa sta šla povabiti vsako družino.

Ob treh popoldne se je zbral komplet hišni svet. Otroci so si brisali potne kapljice. Samo za nekaj trenutkov je zaplesalo sonce na nebu, ko so začeli. Niti ena žena velikega bloka ni ostala brez teloha, toda niti ene oči niso ostale suhe. Trud otrok je bil poplačan. Razveselili so matere in skupno veselje je trajalo še dolgo v noč. Zvečer stopam mimo Zidanškove 6. Nikjer papirčka na tleh. Na očiščenih tleh je samevala le edina drobna glavica teloha, ki so jo v zbirateljski vnevi izgubile še bolj drobne roke.

Tako je slavje minilo še v nekaterih drugih hišnih svetih rudarskega mesta.

Star možak, ki sem ga srečal naslednji dan, kar verjeti ni mogel, da so vse to pripravili otroci sami. »Veste, pri nas pa ni nič. Saj je otrok, toda nihče se ni zmenil, mi je dejal.

Skoraj preveč glasno sem pričel misliti ob njegovi izjavi. Zakaj zanemarjamo pionirske hišne svete? Zakaj jim ne prepuščamo vsega tistega drobnega dela, ki se začenja s pobiranjem papirčkov? Na praznova-

da bodo odšli po divje vrtnice v bližnji gozd. Zasadil bi jih pred njihovim stanovanjem. Če bo mladi vodja dovolj vztrajen, bodo nalogo izpolnili in že naslednje leto bo njihov dom krasil šop rdečih in dišečih vrtnic. Ne podcenjujte otrok. Zakaj jim nič ne zaupamo?

Dosti smo že govorili o pionirskih hišnih svetih. Prav bi bilo, če bi vsakokrat, ko se sestanejo predsedniki hišnih svetov, povabili tudi mlade predsednike.

Ali ni mesto, ki je urejeno in posajeno s cvetjem, vrt, ki ga vsakdo rad obišče! Idealno bi bilo, če bi take pionirske hišne svete kot ga imajo v Zidanškovi in še kje, imeli povsod. Pa jim poverimo zelenico pred stanovanjem in jih opozorimo, da jo bodo negovali. Ne vem, toda zdi se mi, da to otroci, radi delajo in radi negujejo tudi cvetje. Sola bo lahko po svoje dopolnjevala estetsko vzgojo mladine. Spregovorila bo o lepem stanovanjih, kjer pred njimi cvetijo rože.

Tako dolgo pišem vrstice, da me slednjič premoti popoldan-

ski čas. Ljudje so zopet na ulici. Sonce se je prismejalo, bele krpe se cedijo in izpod njih se že hrepeneče ozira drobna zelena bilka. Ne bodo jo pohodile človekove noge. Potem se razgrne pred monoj ves tisti prežlahni svet, poln cvetočih grmov, oranžnih tulpi in sladko dišečih nageljnov. Ves se predajam taki lepoti in skoraj ne morem dočakati prave, evetoče pomladi.

Nekaj rahlo potrka na durč. Pionirski hišni svet zaseda. »Bo prišel kdo na sestanek?« »Bo!« Vidiš jih, začenjajo. Pograbili bodo zelenico, določili dežurstvo za naslednji teden in še in še...

In zapisanim stavkom sem pridružil še neko misel. Ko bi povsod tako, kot v Zidanškovi 6. Da, zbrali bi otroke, jim izbrali voditelja in poskrbeli za urejenost okolice. Toda to še ni dovolj. Kaj bi ne bilo lepo, da bi starejša oseba, ki bi skrbela za mladež, večkrat govorila z otroki: o nelepah besedah, ki jih javnost ne sliši rada, o lepem obnašanju na cesti, o spoštovanju do starejših in še (Nadaljevanje na 7. strani)

Ni bilo prav

Dve uri hoda iz Velenja je moj dom. Daleč je to in naporena pot bi bila za poštarja, če bi nam pošto dostavljaj vsak dan na dom. Zato poštarji puščajo pošto pri Videmški v Paki (blizu glavne ceste). Tako oddaljenejši seveda ne dobivamo pošte povsem v redu — velikokrat se zgodi, da jo dobimo prepozno.

Kadar torej pričakujemo kakšno nujno pošto, je najbolje, da gremo vprašat na pošto, pod katero spadamo.

In zdaj, spoštovani bralec, poslušaj, kaj se mi je primerilo in nato presodi!

Invalid sem. Odpravila sem se na pošto, torej dve uri daleč! Gotovo ne zato, ker bi me veselili štiriurni zimski sprehodi!

Oddahnila sem se, ko sem po dolgi naporni poti končno prišla na pošto. Zagledala sem gospo. Bila je to gospa srednjih let, majhne postave, kostanjevih las — skoraj blondinka.

Vprašala sem jo po morebitni pošti zame. Odgovorila mi je, da je uradna delavka, da za dostavljanje pošte strankam skrbe poštarji in da ona s tem nima nobenega opravka.

Pričakovala sem, da bo le (kljub temu, da je uradna delavka) šla v drugo sobo pogledat, kako je z mojo pošto. Prišlo mi je na misel, da ona ne bo za to potrebovala dve uri, kot sem jih jaz...

Pa ni šla. Ni se več zmenila zame. Sedela je dalje in se pogovarjala z moškim sogovornikom...

Sedela je, in se pogovarjala — gospa srednjih let, kostanjevih las — skoraj blondinka...

Pomisli! Sem na svojo invalidnost in na dolgo pot, ki sem jo prehodila, in ki jo bom morala še enkrat prebroditi, pomislila sem na mojo pošto, ki je morda že prispela in bi jo že lahko dobila, da se nisem obrnila na gospo, srednjih let... Pozdravila sem in odšla.

Spoštovani bralec, zdaj veš, zakaj sem jo imenovala gospo. Zdi se mi, da v njenem ravnanju z mano ni bilo sledu tovarištva, zato tudi nisem mogla govoriti o tovarišici.

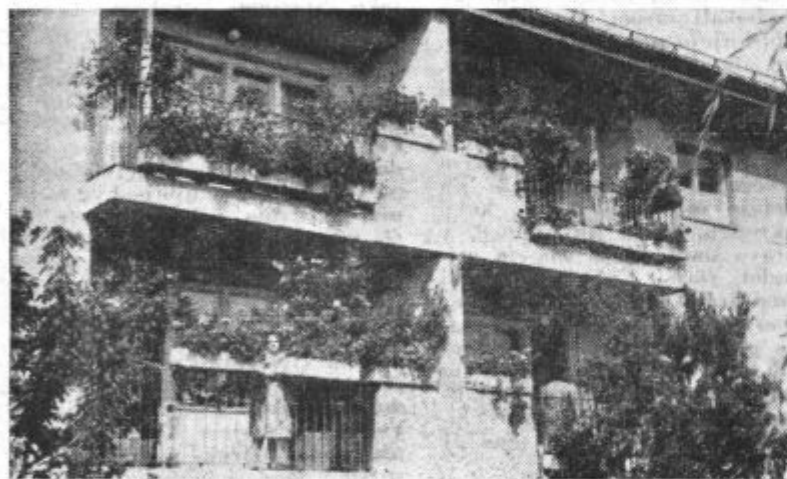
D. Z.

Ena iz naše stolpnice

Marsikaj lahko slišite v tej stolpnici. Kar pojdite po stolpnicih! Če boste imeli tako smolo kot jaz, boste slišali marsikaj — tudi nesramnosti in še o tem, kako moremo s pismi razdirati zakonsko srečo drugih in še marsikaj.

Vprašala sem se, ali imajo te vrle ženice svoja stanovanja res vedno pospravljena in počiščena, da morejo tako na dolgo in široko razpredati, kdo s kom hodi, katera katerega ima in ne vem še kakšne — oprostite — neumnosti.

V. J.

»Naše mame bomo tokrat veselo presenetili! Niti slutiti ne smemo, da jim kaj pripravljamo!« Hura! Pomagal vam bom. Na obronku gozda je polno teloha. Natrgal ga bom in prinesele. Nič ni pomisljal dolgoroki Jože: »Če, če hočete, vam lahko preskrbim mačice, tiste z rumenimi prašniki«. Beseda velja! V pol ure se je skupina otrok pogovorila in odhitela. Seveda ni pozabila na cukrčke in pomaranče in vedno sladke bombone.

nje niti pomislili nismo. Pa so se odločili otroci sami. Potem ponovno vprašam v Zidanškovi. Tovariš Š. jih vodi. Vedno jih zbere in jim pove, kaj naj bi uredili okoli hiše. Toda ne pozabi na šalo in prav zato ga imajo še bolj radi.

Ne samo v šoli — tudi pri takem enostavnem delu kaj lahko poučiš otroka. Če si ga naučil samo toliko, da mu je mučno, če je okolica hiše kot neurejeni svinjak, si ga pričel navajati, da bo nesnago odstranjeval.

Težko je med pionirji izbrati ugledega, vplivnega otroka. Ta naj vodi mladi hišni svet. Nekje so se pričeli dogovarjati,

6 Rudac

Jaz sam govorim s teboj; da, jaz članek, ki me bereš!

Ko bi Ti vedel, kako sem jaz nesrečen! Se najbolj lepo mi je pred rojstvom. Takrat me moj lastnik nosi v glavi in me neguje in kar naprej me v mislih hvali, kako sem dober, kako sem lep in kakšno zanimanje in odobravanje bom požel.

Takole živiva srečno z mojim avtorjem do tistega usodnega rojstnega dneva, ko se moj lastnik vsede in me iz svoje glave privleče na papir. Joj, kako težak je porod! Včasih me rodi samo pol, včasih še toliko ne, včasih me porod spremeni, da še malo nisem podoban tistemu, kar sem bil pred rojstvom, ko sem bil še v lastnikovi glavi.

In potem se začne moj lastnik jeziti nad mano! Včasih me celo preklinja, včasih me vrže v košaro in včasih se me celo sramuje, tako da me nikomur noče pokazati.

Da, težki dnevi so to. Velikokrat me popravlja, me prečrtnje in prestavlja z enega papirja na drug papir.

Težka, težka je ta pot, vendar pride z njo srečen in lep dan. To je takrat, ko me moj lastnik spet prestavi na lep bel papir in nese lepi mladi strojepiski: Ej, kako prijetno me ščegeta njen pogled, ki drsi po meni, ko me — delček za delčkom prenaša iz belega papirja v tipke na pisalnem stroju, od

to pa z grozovito brzino spet na papir.

To so dogodivščine! In tiste lepe oči, kako ščegetajo, ej, tisto pač, tisto!...

Ko je gotova, me nežno prime in me odnese mojemu lastniku. Ta me prebere, nato pa se začne novo trpljenje. Za mojega lastnika in zame: spet me popravlja. Še sreča, da tokrat manj!

Nato me pošlje uredniku. Urednik me bere. Joj, kako strah me je, če mu ne bom všeč (in mojega lastnika je bilo tudi strah!).

☆

Ko me je urednik prebral, sem bil jaz — članek, ki me bereš — zelo vesel, kajti urednik si je veselo pomel roke, kar je znak, da sem mu bil všeč.

Kaj se je nato zgodilo z menoj: urednik me je še lepo zikal, očistil vseh napačnih besed, dodal mi je nekaj vejice, vrstni red nekaterih besed mi je zamenjal, nato me je še enkrat dal strojepiski, da me je ponovno prestavila na drug papir.

Ko me je strojepiska spet prinesla uredniku, me je ta spet prebral (spet mi je manjkala ena vejica in dve besedi je spet popravil), nato pa me je vložil v mapo, kjer sem se lahko pogovarjal še z drugimi članki.

Nekega jutra nas je urednik dal v torbo in nas odnesel v Celje: Joj, ko bi Ti bralec vedel, kakšna zapletena procedura je šele v Celju! Urednika je že nekajkrat glava bolela — hudo, hudo bolela!

Končno me je še zadnjikrat skorigiral, ko sem bil že prvič odtisnjen, nato me je spet predal tiskarjem. Ti so nas — bilo nas je veliko člankov — razmnožili in zložili v skladovnice. Tako smo čakali, urednik je dal nalog, da se nas prepelje v Velenje in da nas tu razdeli-jo bralcem.

In tako sem prišel v tvoje roke, Vidiš, tako me zdaj bereš in na mah sva postala prijatelja. In ker sva prijatelja, te bom nekaj prosil:

Veš, sila rad vidim, da imam družino. Sila rad imam, če nisem kar sam v uredniškovi mapi. Tudi moj urednik raje vidi, če nas je veliko, čeprav ga za vsakega od nas člankov večkrat boli glava.

No vidiš, ker bi jaz — članek, ki me bereš — in naš urednik rada imela še veliko člankov, Te prosim, da še Ti nekaj napišeš. Jaz, neresen kakor sem, bi bil vesel, če pošlješ med nas kak vesel članek. Rudarji bodo morda bolj veseli, če boš napisal kaj o življenju in delu pri nas. Tisti, ki so nagnjeni bolj h kritiki, bodo morda veseli, če bo napisal članek o kakšni nepravilnosti, ki si jo mogoče opazil (seveda se moraš pa pripraviti na tole: kljub veselju, ki si jim ga s kritiko naredil, ti bodo članek skritizirali, ker pač radi kritizirajo).

Vidiš, tule je pa mojemu avtorju naenkrat pošla sapa. Menda se je zbal tudi zame, ko se je spomnil žolčnih kritikov. Zato je hitro še napisal zadnji stavek, naredil na koncu piko in me oddal brez podpisa.

OTROCI — ZELENICE IN CVETJE

(Nadaljevanje s 6. strani)

marsikaj. Ali ne bi bil efekt takega dela starejše osebe, ki je tudi sama dobro vzgojena, bogato poplačan?!)

Mnogokrat pa ob vsem delu, ko utrujeni hitimo domov, otrok niti ne vidimo. Zanimarjamo jih, čeprav bi jih ne smeli. Kmalu bodo zrasli in če smo jih vzgojili v čuvarje in negovalce zelenic in cvetja, bo vse lepo postajala tradicija, ki bo prehajala iz roda v rod!

Naj poskušajo vsi hišni sveti ustanoviti pionirske svete. Potem naj na to področje seže stanovajska skupnost. Naj otroci tudi v tej smedi čutijo priznanje.

Prepričani smo, da ne bo zaman!

S tem bi napravili v vzgoji otrok veličanski korak v prihodnost. Nenehno poučujemo, da je vzgoja otrok zadeva celotne družbe. Zakaj, naj bi ne bili hišni sveti tisti družbeni organ, ki bi odslej posvečal veliko večjo skrb tistim, ki okoli stavbe največ raznesejo in zato lahko tudi pospravijo. Urejenost človeka je že od nekdaj bila njegova lepa lastnost. Ne pozabljam tega, pa bomo zadovoljni mi in — oni!

Poročilo o naravnem gibanju prebivalstva

V OBČINI VELENJE V ČASU OD 1. 1. DO 29. 2. 1964

ROJSTVA:

Rodilo se je 4 deklice in 15 dečkov.

POROČILI SO SE:

Gluharič Ivan, tapetnik iz Velenja in Kobal Julijana, vrtnarka iz Azana; Čeh Jože, tesar iz Kicarja in Šumljak Martina iz Soštanja; Markež Otmar, rudar iz Levanjci in Hrovat Matilda, delavka iz Velenja; Zupančič Rudi, električar iz Celja in Primc Marija, uslužbenka iz Celja; Grobelnik Stanislav, rudar in Bačovnik Terezija, poljedelka, oba iz Bevé; Lešnik Franc, rudar in Pečelnik Ivana, učiteljica, oba iz Velenja; Hofinger Ervin, električar iz Velenja in Dobejšek Martina, kemični tehnik iz Pesja; Meža Anton, električar in Bizjak Antonija, de-

lavka, oba iz Podkraj; Lenart Anton, mizar iz Soštanja in Plaznik Vera, kmetovalka iz Raven; Perger Jože, rudar in Dobejšek Marija, delavka, oba iz Soštanja; Jelenko Anton, študent iz Velenja in Pavič Danica, med. higienik iz Rakovca; Savine Alojz, livar in Zajc Marija, natakarica, oba iz Slovenj Gradca; Oblak Avgust, strojni ključavničar in Dolanc Ana, natakarica, oba iz Velenja; Glojek Anton, sofer iz Paške vasi in Kolšek Veronika-Neža, delavka iz Smartna; Pranič Josip, delavec iz Beograda in Uranič Jožica, gospodinjka pomočnica iz Velenja; Povh Alojz, rudar iz Pake in Jurko Cecilija, delavka iz Cirkove; Urlep Viktor, kmet iz Paške vasi in Podstenšek Stanislava, trgovska po-

močnica iz Topolšice; Kaker Jože, učitelj iz Solčave in Basti Milena, vzgojiteljica iz Soštanja, Rebersak Franc, kmet iz Skornega in Menih Matilda, kmetovalka iz Lokovice; Knez Ivan, kmet iz Sentvida in Koželjnik Cecilija, kmetovalka iz Zvodnje; Likeb Martin, kmet iz Podgore in Praprotnik Gabriela, kmetovalka iz Velikega vrha; Karat Marjan, delavec in Pirečnik Gertruda, delavka iz Soštanja; Atešek Alojz, kmet iz Lepe njive in Mazej Stefka, gospodinja iz Belih vod; Mravljak Anton, strojni ključavničar iz Velenja in Gajšek Silvestra iz Soštanja; Petek Jože, pleskar in Karat Antonija, trgovska pomočnica, oba iz Slov. Konjic; Meh Ivan, rudar iz Pake in Zupevc Erika, natakarica iz Velenja; Poznič Marjan, mesarski pomočnik iz Pesja in Friškovec Ema, krojaška pomočnica iz Velenja; Ahac Stanislav, strojni ključavničar in Zdove Gabriela, gospodinjka pomočnica, oba iz Velenja; Joh Jože, rudar in Logar Angela, gospodinja, oba iz Soštanja; Kričaj Martin, rudar in Mlinšek Marija, gospodinjka pomočnica, oba iz Velenja; Osolnik Anton, zidar in Krajnc Albina, uslužbenka iz Velenja.

UMRLI SO:

Potočnik Anton, invalidski upokojenec iz Saleka, star 67 let; Pirč Valentin, invalidski upokojenec iz Gorenje vasi, star 64 let; Vidovič Roman, otrok iz Družmirja, star 18 mesecev; Korošec Rudolf, upokojenec

iz Gorenja, star 78 let; Lepko Martin, rudar iz Plešivca, star 32 let; Raztočnik Marija, upokojenka iz Soštanja, stara 84 let; Andelič Jože, oskrbovavec iz Ponikve, star 69 let; Godec Anton, kmet iz Sentflorjana, star 37 let; Plešnik Antonija, gospodinja iz Topolšice, stara 84 let; Novak Janez, delavec iz Zg. Hudinje, star 34 let; Kotar Janez, rudarski upokojenec iz Osredka, star 74 let; Stropnik Oto, uslužbenec iz Pesja, star 35 let; Štajner Marija, posestnica iz Arnač, stara 84 let; Grile Ivana, upokojenka iz Pesja, stara 63 let; Sevšek Karel, zidar iz Hraštovca, star 58 let; Klančnik Helena, upokojenka iz Skornega, stara 89 let; Cigler Marija, gospodinja iz Podkrajja, stara 59 let; Hohnjec dr. Josip, župni upravitelj iz Konovo, star 89 let; Poršč Vinko, upokojenec iz Matk, star 67 let; Pevec Janez, kmet iz Slatin pri Sentjurju, star 58 let; Zrebelj Janez, upokojenec iz Metleč, star 66 let; Stropnik Alojz, delavec iz Metleč, star 51 let; Dermol Blaž, prevžitkar iz Družmirja, star 89 let, Poršč Vinko, upokojenec iz Tržiča, star 63 let; Ropotar Franc, upokojenec iz Soštanja, star 61 let.

V letu 1963 je bilo na območju občine Velenje

— 446 rojstev, od tega se je rodilo 237 dečkov in 209 deklic;

— 182 smrtnih primerov, od tega je umrlo 101 moški in 81 žensk;

— v istem obdobju je bilo sklenjenih skupno 212 zakonskih zvez.

Med letom se je za stalno doselilo 2.207, odselilo pa 1.762 prebivalcev.

Vsem komitentom in poslovnim prijateljem sporočamo, da smo spremenili naš naziv iz »Komunalna banka Soštanja« v »KOMUNALNA BANKA VELENJE«.

Trgovsko podjetje VELMA — VELENJE sprejme v uk:

10 vajencev — predvsem fantov z dokončano osemletko
Ponudbe pošljite na Upravni odbor trговskega podjetja
VELMA — VELENJE

Rudar 7

NOVOST

UVEDENA JE AVTOBUSNA PROGA

Z dnem 10. marca 1964 je uvedlo prevozniško podjetje »Avtobusni promet« Celje novo avtobusno progo na liniji Mislinje—Florjan—Dolič—Velenje—Soštanj.

VOZNI RED:

Odhodi iz Mislinja skozi Velenje v Soštanj.

Postaja Postajališče	V 1	V 2	V 3	KM
MISLINJE	4.20	12.20	20.20	—
DOLIC	4.25	12.25	20.25	2
FLORJAN	4.30	12.30	20.30	4
DOLIC	4.35	12.35	20.35	6
ZAVRSE	4.40	12.40	20.40	8
PAKA	4.48	12.48	20.48	12
SELO	4.54	12.54	20.54	15
SALEK	4.56	12.56	20.56	16
VELENJE — staro	5.00	13.00	21.00	18
VELENJE r. d.	5.02	13.02	21.02	20
PESJE	5.04	13.04	21.04	21
NOVI JASEK	5.06	13.06	21.06	22
DRUZMIRJE	5.08	13.08	21.08	23
SOSTANJ	5.10	13.10	20.10	24

Odhodi iz Soštanj skozi Velenje do Mislinja:

Postaja Postajališče	V 4	V 5	V 6	KM
SOSTANJ	7.00	15.00	22.40	24
DRUZMIRJE	7.02	15.02	22.42	23
NOVI JASEK	7.04	15.04	22.44	22
PESJE	7.06	15.06	22.46	21
VELENJE r. d.	7.08	15.08	22.48	20
VELENJE — staro	7.10	15.10	22.50	18
SALEK	7.14	15.14	22.54	16
SELO	7.16	15.16	22.56	15
PAKA	7.22	15.22	23.02	12
ZAVRSE	7.30	15.30	23.10	8
DOLIC	7.35	15.35	23.15	6
FLORJAN	7.40	15.40	23.20	4
DOLIC	7.45	15.45	23.25	2
MISLINJE	7.50	15.50	23.30	—

LEGENDA: V = obratuje vsak dan.

S to novo avtobusno progo je omogočen redni prevoz delavcev zaposlenih v gospodarskih organizacijah Velenja in Soštanj.

ZAHVALA

Ing. Zora Valentinčič v TE Soštanj je namesto cvetja na grob pokojne Alojzije Mislej darovala v »Sklad za varstvo otrok« pri Skupščini občine Velenje, znesek 4.000 dinarjev.

Za izkazano pomoč se zahvaljuje upravni odbor sklada.

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tektavec — Ostali člani: Marjan Šušteršič, Ivan Drev in Vinco Smajs — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje
Cena 20 din

3 Rudar

Štev. 5 — 21. marca 1964

športni dogodki

OBCINSKA ZVEZA ZA TELESNO KULTURO
VELENJE

priredi v ponedeljek, dne 23. marca 1964 ob 17. uri
v kulturnem domu

revijo jiu-jitsa in juda

NASTOPAJO USLUZBENCI LJUDSKE MILICE IN
ČLANI JUDO KLUBA »OLIMP« CELJE.

Vstop prost!

Vabljeni!

Glejte si

Spored filmov v našem kinu:

21. do 22. 3. 1964 francoski CS film »Vzgoja sreca«.

24. do 25. 3. 1964 francoski VV film »Ljubavni par«.

26. do 27. 3. 1964 slovenski barvni film »Srečno, Kekec«.

28. do 29. 3. 1964 nemški film »Rdeči krog«.

31. 3. do 1. 4. 1964 ameriški barvni film »Avanture Toma Sayerja«.

2. do 3. 4. 1964 jugoslovanski film »Nevesinjska puška«.

4. do 5. 4. 1964 ameriški barvni CS film »Lupina ladje Mary Deare«.

7. do 8. 4. 1964 angleški film »Tigrov zaliv«.

9. do 10. 4. 1964 ameriški barv-

ni CS film »Preko planin divjega Zapada«.

11. do 12. 4. 1964 špansko-francoski barvni VV film Na Jamajko«.

14. do 15. 4. 1964 ameriški barvni film »Tomó Palčič«.

Preklic izgubljenih izplačilnih izkaznic

Preklicujemo izgubljene izplačilne izkaznice in sicer za: Bešvir Jože, mat. štev. 124; Pisanec Alojz, mat. štev. 423; Medvejek Franc, mat. štev. 422; Smrečnik Stanko, mat. št. 372; Lesjak Ivan, mat. štev. 8; Skoda Karl, mat. štev. 321; Trbulj Alojz, mat. štev. 119; Šumah Oto, mat. štev. 69; Rogovnik Karl, mat. štev. 69; Vidovič Ivan, mat. štev. 390; Novak Anton, mat. štev. 102; Štramec Peter, mat. štev. 264 in Fluhar Branko, mat. štev. 120.

ČLANI KOLEKTIVA

Ponovno opozarjamo vse člane kolektiva, da se glede denarne podpore iz sklada samopomoči v času bolovanja obračajo na sindikalne pododbore ekonomskih enot, ker so le-ti kompetentni za dajanje tozadevnih predlogov. Istčasno opozarjamo na pravico pogrebne in v primeru smrti ožjega svojca, kar je potrebno dokazati s potrdilom.

Denar izplačujemo vsak torej od 16. do 17. ure v sindikalni sobi direkcije — 4. nadstropje, soba 74.

Prosimo vse člane, da se gornjega pridržavajo.

Upravni odbor sklada samopomoči

NOVOST!

JEDILA
PO
IZBIRI

ODLICNA
POSTREZBA

50 %
POPUST

RESTAVRACIJA
HOTELA
»P A K A«

Restavracija hotela »Paka« nudi svojim gostom ugodnost v zvezi s PREHRANO PO IZBIRI. Uvedla je novo možnost PLACEVANJA Z DENARNIMI BONI. Pri nakupu denarnih bonov ima vsaka oseba pravico do popusta 50 %.

Če vplačaš na glavni blagajni hotela 10.000 dinarjev gotovine, dobiš za ta denar 13.000 denarnih bonov. (torej 50 % popusta!).

Višina nakupa denarnih bonov ni omejena.

Z boni lahko plačaš izključno prehrano po izbiri in to tisto, ki se servira v restavraciji.